

Posudek na bakalářskou práci

Pavly Drápelové, **Mincovníctví v Justiniánově době**. UK FF. Ústav pro klasickou archeologii, 2006/2007. Str. 80, přílohy.

K volbě svého tématu pro tuto práci byla kol. Drápelové vedena především svým zájmem o projevy změn v ikonografii mincí v době přechodu od antiky ke středověku, ke kterým došlo (muselo dojít) s vítězstvím křesťanského charakteru římského státu. Mince jako oficiální „dokument“ nepochybně ve své kontinuitě ražby dávají naději vysledovat prosazování se nových motivů a ikonografických prvků na pozadí pohanské tradice, která v době Justiniánově je politicky, byť ne ideologicky, oživena úsilím tohoto císaře o obnovu bývalého Impéria. Cíl své práce definuje kol. Drápelová vcelku jasně ve svém úvodu, kde mj. správně vidí v Justiniánových ražbách ukončení předchozích reformních kroků (Anastasius) a svou volbu Justiniánových ražeb lidsky odůvodňuje i faktem, že tyto ražby patří k nejkvalitnějším a svým množstvím poskytují dostatek různých typů motivů ve vyobrazení (s. 3). Při tom je chvályhodné, že autorka nezůstala jen úzce při „obrazech“, ale je schopna dotknout se i dobového monetárního systému na jedné straně a ukázat na některé rysy „barbarských“ raněstředověkých imitací na straně druhé.

Výklad je promyšleně strukturován. V nutném historickém úvodu podává informace o Justiniánovi (u svůdné otázky Justiniánova původního jména se naštěstí nezdržuje), pak popisuje hlavní události Justiniánovy vlády, zvl. válečná tažení jeho vojevůdců; překvapivě však vůbec se nezastavuje u povstání „Níkál“, i když o něm samozřejmě ví (srov. s. 5). Pak se zaslouženě věnuje charakterizaci raněbyzantského mincovnictví, stručně pojednává o mincovnictví Justiniánovo, shrnuje problém užívaných mincoven (s.21-24), užitečné pro čtenáře, byť ne nutné pro práci, jsou informace o nálezech Justiniánových mincí na českém území (s.27-30). Jádrem práce pak jsou kapitoly 7. (Ikonografie mincí z Justiniánova období) a 8. (Vyobrazení Justiniána). Jako novinky, které rázně nahrazují dřívější pohanské motivy, postihuje kol. Drápelová novou stylizaci dvou císařů (Justina a Justiniána), Christogram, sféru s křížem (dal bych přednost globu), a proměnu bohyně Victorie v archanděla Michaela. Pokud jde o provedení portréty, sleduje autorka cestu podobizen od profilu k portréty čelnímu, který byl pak jakoby „uzákoněn“ v roce 538/9 (s. 47n.). Z čeho na to numismatici usuzují?

Autorčin výklad i formulované závěry jsou jasné a realistické. Musím zdůraznit, že si pro svou práci dokázala najít dostatek literatury i mincovního materiálu, který si z velké části stáhla z internetu. Pracovala velice samostatně a evidentně s niterným zaujetím pro věc. Vzhledem k jejím cílům, tj. sledovat změny na mincích oproti „pohanské antice“, bych na některých místech čekal větší porovnání s užitím některých prvků na starších římských mincích, např. globu, astrálních symbolů (hvězdy, srpek měsíce); portrét en face nebyl jistě „objeven“ až za Justiniána. Na s. 32 se hovoří o typech s inskripcemi GLORIA ROMARVM (patrně Romanorum?) ..., v příloze není bohužel dokumentováno. Na téže straně dole o dvojportréty by bylo lépe formulovat dvě hlavy „vedle sebe“, ne „za sebou“; na s. 7 by měla vojenská hodnost být „magister militum praesentalis“. Několik překlepů, které se v práci objevují, nesnižují celkově pečlivé zpracování textu. Chválím pěkně upravenou obrazovou přílohu s většinou dokonalými snímky mincí. Pokud jde o popis mincí, zvl. stažený z internetu, na několika místech by si zasloužil revizi (legendy).

Vcelku hodnotím práci jako samostatnou, promyšlenou, s uvážlivě formulovanými závěry a tedy úspěšnou a dobře doporučitelnou k obhajobě.

V Praze 20. 6. 2007

Doc. V. Marek
vedoucí práce

